

**การส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง
ในจังหวัดนครราชสีมา
POLITICAL LEADERSHIP OF POLITICALS IN NAKHON
RATCHASIMA PROVINCE**

พรเศรษฐิ วุฒิปัญญาอิสกุล*
Phonsetthi Wuttipanyaisakun

Received: 2020-10-06

Revised: 2020-12-29

Accepted: 2020-12-31

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ประชาชนที่เป็นฐานเสียงของนักการเมือง นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 17 รูปหรือคน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา เมืองประกอบที่สำคัญดังนี้ การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยท้องถิ่น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ การบริการสาธารณะให้ทั่วถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืน การพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมชุมชน

2. นำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ด้านอำนาจอิทธิพลของผู้นำ ผู้นำสามารถทำให้คนอื่นไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ ผู้นำที่ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ ด้านพฤติกรรมของผู้นำ การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความพยายามความเพียร และการมีระเบียบวินัยต่อตนเอง มุ่งเน้นหนักในเรื่องความเป็นผู้นำการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะของผู้นำภาวะผู้นำมีความสามารถในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อื่นยอมรับและยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ด้านสถานการณ์ของผู้นำ ภาวะผู้นำและขีดความสามารถที่ทุกคนพึงมี เป็นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, การเมือง

* อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ABSTRACT

This research aims to: 1) to study the leadership promotion of politicians in Nakhon Ratchasima Province 2) to propose guidelines for promoting leadership of politicians in Nakhon Ratchasima Province. Interviewees were local politicians, government officials, the people who are the voice base of politicians and 17 academic of political science. The tools used for data collection were interviews and content analysis.

The research results were found that:

1. Promoting leadership of politicians in Nakhon Ratchasima has the following important elements: Promoting local democratic culture public disclosure of information, public service thoroughly allowing people to participate sustainable community development and environmental protection and community arts and culture.

2. To present the guidelines for promoting leadership of politicians in Nakhon Ratchasima Power - influence of leaders, can lead others to their goals. Leadership must have responsibility to formulate policy to be effective. Leadership behavior being good leader requires effort and persistence, and self-discipline focus on learning leadership. Leader traits leadership has ability to convince or motivate others to accept and willingly act. The situation of the leader, fundamental leadership status and competencies they should have been promoted and developed a lot.

Keywords: Leadership, Politicians

1. บทนำ

ประเทศไทยใช้รูปแบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาหรือที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเรียกรวมกันว่า ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดรูปแบบองค์กรบริหารอำนาจเป็นสามส่วน คือ ส่วนที่ 1 อำนาจอธิปไตย มีรัฐสภาในระบบสองสภา อันประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ส่วนที่ 2 อำนาจบริหาร มีนายกรัฐมนตรี ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำกราบบังคมทูลของนายกรัฐมนตรี เป็นองค์กรบริหารอำนาจ นายกรัฐมนตรีเป็นประมุขแห่งอำนาจ ส่วนที่ 3 อำนาจตุลาการ มีระบบศาล ซึ่งประกอบด้วยศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครอง เป็นองค์กรบริหารอำนาจ ในการปกครองทุกระบบมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ อำนาจตัดสินใจ เมื่ออำนาจตัดสินใจสูงสุดอยู่ที่ใดการปกครองก็คือระบบนั้นๆ หรือถ้าจะมองว่าประเทศใช้ระบอบใดในการปกครองก็ให้ดูว่าอำนาจตัดสินใจสูงสุดอยู่ที่ใด ถ้าอำนาจตัดสินใจอยู่ที่บุคคลผู้เดียว ก็เป็นเผด็จการ ถ้าอำนาจตัดสินใจอยู่ที่คณะบุคคล ก็เป็นคณะธิปไตย ถ้าอำนาจตัดสินใจอยู่ที่ประชาชน ก็เป็นประชาธิปไตย จากการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยอำนาจการตัดสินใจจึงอยู่ที่ประชาชน และประชาชนตัดสินใจมอบอำนาจของตนเองให้ตัวแทนหรือผู้นำทางการเมือง

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เข้าประชุมในรัฐสภาเพื่อเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บริหารประเทศให้มาเป็นนายกรัฐมนตรีจึงเท่ากับว่าประชาชนได้มอบอำนาจตัดสินใจให้กับคนที่เป็นนายกรัฐมนตรี¹

วิกฤติทางการเมืองและความแตกแยกในสังคมไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้สะท้อนปัญหาสำคัญหลายประการของประเทศ ทั้งการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมของนักการเมือง การทุจริตในวงราชการการฉ้อราษฎร์บังหลวงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้และความไม่เท่าเทียมของโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ รวมทั้งปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงผลอันเกิดจากโครงสร้างทางอำนาจที่ถูกผูกขาดโดยชนชั้นนำการบริหารราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพและการมีกฎหมายที่ขาดสภาพบังคับเท่านั้น แต่เกิดจากการย่อหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยของคนในสังคม และรวมถึงการขาดจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อประชาชนของผู้บริหารประเทศทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ² การใช้อำนาจทางการเมืองของนักการเมืองที่เอื้อต่อการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวเอง เช่น การรับสินบนหรือการมีผลประโยชน์ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะ ทำให้มีเรื่องอื้อฉาวเกิดขึ้นอยู่เสมอ การแสดงออกด้วยคำพูดไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายในที่ประชุมสภาซึ่งได้รับเอกสิทธิ์อย่างเต็มที่ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การกล่าวปราศรัยบนเวทีต่อหน้าชุมชน

ปัญหานักการเมืองที่พบได้ทั่วไปรวมถึงนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา คือ 1. ปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง 2. การฉ้อราษฎร์บังหลวงช่วยเหลือพวกพ้องให้ได้ตำแหน่ง 3. แทรกแซงอำนาจหน้าที่ข้าราชการประจำ 4. ใช้ทรัพย์สินงบประมาณราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว 5. บังคับให้ข้าราชการทำผิดแทนตน 6. ปรับหรือออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์นักการเมือง³ ผู้นำทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นผู้นำแต่ขาดจริยธรรมหาประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักดูแลอำนาจ ฉ้อราษฎร์บังหลวง ละเมิดกฎหมาย สามารถสร้างความเสียหายใหญ่หลวงต่อสังคมและประเทศชาติได้ ผู้นำเช่นนี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์ แต่ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำที่เป็นคนดีแต่ขาดลักษณะผู้นำที่กล่าวมาแล้วก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหาสังคมได้ และอาจทำให้ปัญหาที่มีอยู่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการสร้างปัญหาใหม่ และผู้นำที่สามารถแสดงความเป็นผู้นำและเป็นคนดี มีจริยธรรม จึงเป็นสิ่งที่ค้นหาโดยนักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์ตั้งแต่ ขงจื๊อ เพลโต อริสโตเติล ฯลฯ และยังคงหาอยู่แม้กระทั่งปัจจุบัน⁴ สำหรับบทบาทภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองนั้นมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้มีคำกล่าวว่า ในเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของงานที่จะได้ผลดี คือ ได้ทั้งงานและน้ำใจคนนั้น มักจะเกิดจากการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ถึง 80 % อีก 20%⁵

¹ นพ. นรนาถ, “ธรรมธิปไตยไม่มาจึงหาประชาธิปไตยไม่เจอ”, ผู้จัดการรายวัน, (17 มีนาคม 2562):

² สำนักวิชาการและนันทกกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ: การเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารประเทศและประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557), หน้า 43-45.

³ Thaireorm, สำนักข่าวอิศรา, (23 พฤศจิกายน 2556): 2.

⁴ ลิขิต ธีรเวคิน, ความเป็นผู้นำทางการเมือง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://mgronline.com> [11 มีนาคม 2563]

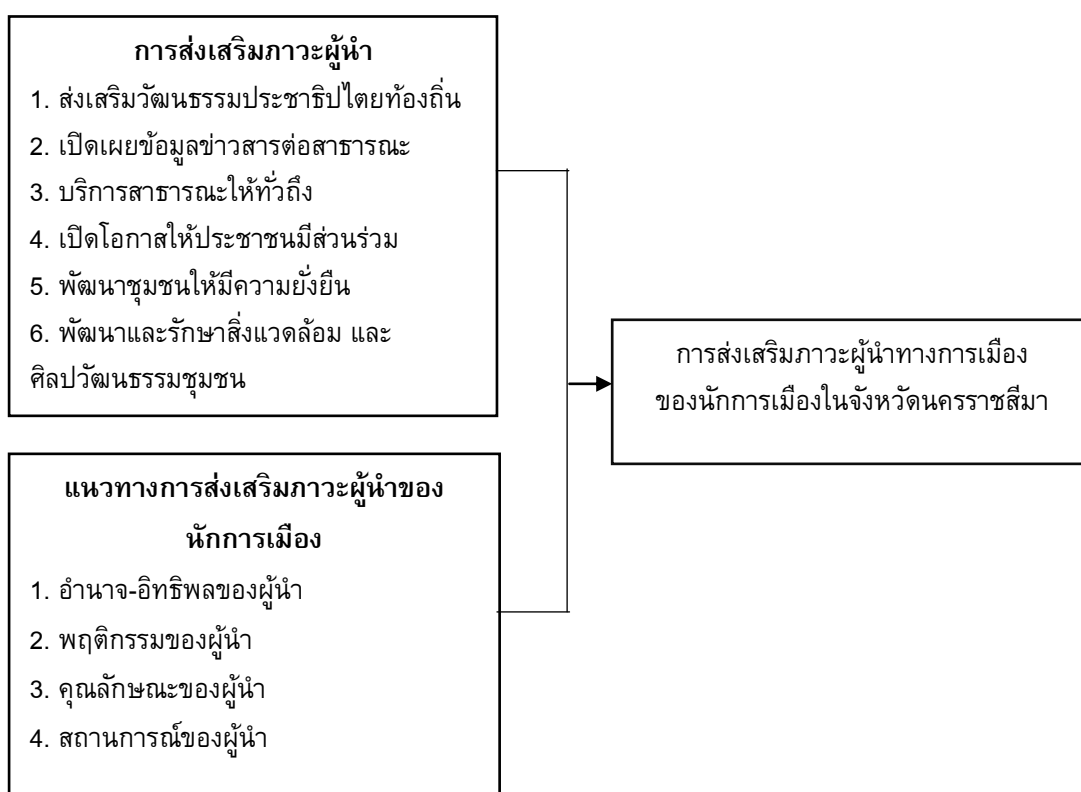
⁵ ลิขิต ธีรเวคิน, การเมืองการปกครองของไทย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), หน้า 25.

ด้วยเหตุปัญหาและความสำคัญเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา การใช้อำนาจบริหารแบบผู้มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างของสังคมไทย ยึดกระจายอำนาจแบบคุณธรรมหลักคุณธรรมสร้างกลไกภาคประชาชนให้ขับเคลื่อนคุณธรรม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา
- 2.2 เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 17 รูป/คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ พระสงฆ์นักวิชาการ ประชาชนที่เป็นฐานเสียงของนักการเมือง นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการด้วยวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างคำถาม ทำการสัมภาษณ์ตามแนวทางแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

5. ผลการวิจัย

5.1 การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยท้องถิ่น พบว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองมีผลต่อการบริหารงานของนักการเมือง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การสร้างนักการเมือง ที่ดี นักการเมืองที่มีภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต้องอาศัยการสร้างและหรือการปลูกฝังความเป็นภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น รวมทั้งประชาชนภายในท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับนักการเมืองที่มีภาวะผู้นำ ประชาชนสามารถเรียนรู้และสัมผัสได้ เมื่อประชาชนภายในชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญและหรือการตระหนักในหลักการสำคัญของภาวะผู้นำอย่างแท้จริงแล้ว การเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง การพัฒนาผู้นำทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนจะได้คุณภาพเต็มไปด้เข้าไปแทรกซึมในวิถีชีวิต ระเบียบปฏิบัติ กฎกติกา ภายในชุมชน ซึ่งจะเป็นแรงหนุนให้เกิดท้องถิ่นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ พบว่า นโยบายการกระจายอำนาจทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นการปรับบทบาท การกิจ หน้าที่ และพัฒนาระบบบริหารงานของท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง และมีระบบบริหารจัดการที่ดี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นต้องการจะสร้างดุลยภาพระหว่างการกำกับดูแลและความเป็นอิสระของท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น โดยนโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพิ่มขึ้นซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่สำคัญของการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมือง

ด้านการบริการสาธารณะให้ทั่วถึง พบว่า หลักการพื้นฐานสำคัญของการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองต้องเป็นผู้นำในการส่งเสริมให้การบริหารจัดการโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย ซึ่งการบริหารจัดการโครงการนั้น อาจะพบกับอุปสรรคปัญหานานับประการ อาทิ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ความต้องการใช้สอยของประชาชนภายในท้องถิ่นมีอย่างไม่จำกัด จึงเป็นทักษะและวิธีการสำคัญของผู้บริหารท้องถิ่น จะบริหารจัดการโครงการซึ่งมีทรัพยากรการบริหารอย่างจำกัด กระทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม พบว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมือง ต้องเริ่มจากการสร้างมโนสำนึกในความเป็นประชาธิปไตยบนรากฐานของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ในทุกกิจกรรมของประชาชน ให้เกิดเป็นมโนสำนึก หรือจิตวิญญาณในความเป็นประชาธิปไตย รู้จักสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความเสมอภาค และความเป็นธรรม ซึ่งจะนำพาประชาชนไปสู่ ความเป็นผู้มีวิวัฒนาการผู้ใหญ่ สะท้อนให้เห็นว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ต้องเริ่มจากการปลูกฝังสำนึกความเป็นประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบจากประชาชนรากหญ้า โดยแทรกหลักการประชาธิปไตยไว้ในกิจกรรมทุกอย่างจนกระทั่งประชาชนมีวิวัฒนาการเป็นผู้ใหญ่ตามหลักการประชาธิปไตย

ด้านการพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืน พบว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมกับการการบริหารโครงการทุกขั้นตอน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การรับรู้ การกำหนด การวัดผลประเมินผล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในการบริหารงานโครงการของท้องถิ่นทุกประเภท จะต้องถือเอาความต้องการและความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนเป็นตัวตั้ง แต่ก่อนที่จะรู้ว่าประชาชนในพื้นที่มีความต้องการอะไรบ้าง ย่อมต้องออกสำรวจดูความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งการเปิดช่องทางการมีส่วนร่วม ร่วมจากทุกภาคส่วนให้เป็นผู้มีส่วนในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการ

ด้านการพัฒนาและรักษาสีงแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมชุมชน พบว่า การที่นโยบายของรัฐบาลได้มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นได้ค้นหาอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนเองเช่น เอกลักษณ์ด้านประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา โบราณ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ และที่สำคัญมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในส่วนของประชาชน ทำอย่างไรจะหาช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดทำนโยบายมากที่สุด ซึ่งการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองตามนโยบายก็ได้กำหนดเป็นภาพกว้าง หรือแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในเชิงกว้างเอาไว้ ส่วนจะนำนโยบายท้องถิ่นของรัฐบาลไปแปลงเป็นนโยบายท้องถิ่นของแต่ละแห่งก็ขึ้นอยู่กับ การเล็งเห็นความสำคัญของสาระสำคัญในนโยบายของผู้นำท้องถิ่นแต่ละแห่ง และการตัดสินใจที่เด็ดขาดของผู้นำว่าจะทำดำเนินการหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ นโยบายท้องถิ่นจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องอาศัยปัจจัยส่วนหนึ่งที่สำคัญ

5.2 นำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านอำนาจ-อิทธิพลของผู้นำ พบว่า การเป็นผู้นำไม่เหมือนกับการจัดการ ผู้จัดการหลายคนต้องประสบกับความล้มเหลวเพราะไม่มีความเข้าใจถึงความแตกต่างกันระหว่างการเป็นผู้นำกับการเป็นผู้จัดการ จึงทำให้ไม่มีความเข้าใจถึงบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรให้สามารถบรรลุผลสำเร็จเป็นไปได้อย่างดี ผู้จัดการบางคนคือผู้นำ และผู้นำบางคนคือผู้จัดการ การเป็นผู้นำและการเป็นผู้จัดการจึงมิใช่เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่เหมือนกัน กล่าวคือผู้จัดการ คือคนที่สามารถทำให้คนอื่น ๆ ไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ ไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะมีจุดมุ่งหมายปลายทางด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้าเป็นผู้นำแล้วก็ต้องคำนึงถึงว่า บุคคลเหล่านั้นจะต้องมีความเต็มใจที่จะทำให้ไปถึงจุดมุ่งหมายปลายทาง และข้อแตกต่างที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งระหว่างผู้จัดการกับผู้นำก็คือ เรื่องการวางนโยบาย ถ้าเป็นผู้จัดการแล้วหน้าที่ส่วนใหญ่ก็จะทำงานในลักษณะของงานประจำคอยควบคุมให้เป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานภายในองค์กร แต่ถ้าเป็นผู้นำแล้วหน้าที่ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลได้

ด้านพฤติกรรมของผู้นำ พบว่า การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความพยายามความเพียร และการมีระเบียบวินัยต่อตนเอง ซึ่งเกิดจากการบ่มเพาะและพัฒนาตั้งแต่การศึกษาจนถึง วัยผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพ ขณะเดียวกัน ยังมุ่งเน้นด้านพฤติกรรมแม้ว่าเป็นสิ่งที่สามารถฝึกอบรมได้ แต่ก็ยังคงเป็นเรื่องใหญ่ในการรับผิดชอบร่วมกันทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ อีกทั้งความเป็นผู้นำที่จะเห็นได้จากการเน้นด้านวัฒนธรรมที่สอนให้เคารพต่อสังคมมากกว่าต่อตนเอง และการสร้างแรงจูงใจให้อยู่รวมเป็นกลุ่ม ให้รางวัลเป็นกลุ่มมากกว่าจะให้รางวัลเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นหนักในเรื่องความเป็นผู้นำการเรียนรู้ ปลุกฝังให้ขยันหมั่นเพียร

ด้านคุณลักษณะของผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำนับว่าเป็นคุณสมบัติของบุคคลและกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าพยายามใช้อิทธิพลของตนเองหรือกลุ่มตนที่มีความสามารถในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อื่นยอมรับและยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ โดยจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มเกิดพฤติกรรมที่ทำด้วยความตั้งใจและเต็มใจสามารถกระตุ้นชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ มีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดผลกระทบนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายขององค์การที่วางไว้ทั้งยังสร้างหรือรักษาวัฒนธรรมขององค์การให้ธำรงอยู่

ด้านสถานการณ์ของผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำและขีดความสามารถที่ทุกคนพึงมี เป็นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีมากยิ่งขึ้น เพราะภาวะผู้นำจะเป็นกระบวนการหรือเครื่องมือสำคัญในการสะท้อนพฤติกรรมตัวบุคคลแสดงออกมายังภายนอกให้เห็นชัดเจนขึ้น จนกระทั่งกลายเป็นการปฏิบัติหรือลักษณะนิสัยหรือภาพลักษณ์เฉพาะของตัวบุคคล ซึ่งในฐานะของผู้ที่ได้รับบทบาทเป็นผู้นำจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการสร้างพลังแห่งความศรัทธา การยอมรับและเชื่อมั่นจากผู้ตาม ทั้งยังช่วยสนับสนุนและก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมขณะดำเนินกิจกรรมหรือสภาวะการณ์ของสังคมหรือองค์การที่เป็นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้น

6. อภิปรายผล

6.1 การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยท้องถิ่น ประชาชนภายในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับนักการเมืองที่มีภาวะผู้นำ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นต้องการจะสร้างดุลยภาพระหว่างการกำกับดูแลและความเป็นอิสระของท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น การบริการสาธารณะให้ทั่วถึง วิธีการสำคัญของผู้บริหารท้องถิ่น จะบริหารจัดการโครงการซึ่งมีทรัพยากรการบริหารอย่างจำกัด กระทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รู้จักสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความเสมอภาค และความเป็นธรรม การพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืน พบว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมกับการบริหารโครงการทุกขั้นตอน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การรับรู้ การกำหนด การวัดผลประเมินผล การพัฒนาและรักษาสีงแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมชุมชน นโยบายของรัฐบาลได้มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นได้ค้นหาอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนเอง เช่น เอกลักษณ์ด้านประเพณี วัฒนธรรม ศาสนาโบราณ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ และที่สำคัญมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจากทุกภาคส่วน

สอดคล้องกับ ธนสร ธรรมสอน ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาล ตำบล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พบว่า ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรี มีองค์ประกอบสำคัญที่สุดคือ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มองกว้าง มองไกล มองรอบด้าน ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีที่ประชาชนต้องการ ประกอบด้วย ส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ บริการสาธารณะให้ทั่วถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม พัฒนาเทศบาล และชุมชนให้มีความยั่งยืน พัฒนาและรักษาสีสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมชุมชน⁶

6.2 นำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ด้านอำนาจ-อิทธิพลของผู้นำ การเป็นผู้นำคือคนที่สามารถทำให้คนอื่นไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ ผู้นำที่ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ ด้านพฤติกรรมของผู้นำ การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความพยายามความเพียร และการมีระเบียบวินัยต่อตนเอง มุ่งเน้นหนักในเรื่องความเป็นผู้นำการเรียนรู้ ปลุกฝังให้ขยันหมั่นเพียร ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ภาวะผู้นำมีความสามารถในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อื่นยอมรับและยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ด้านสถานการณ์ของผู้นำ ภาวะผู้นำและขีดความสามารถที่ทุกคนพึงมี เป็นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มาก สอดคล้องกับ ชุตินันท์ แสงสกล ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอฟะเ็ย จังหวัดชุมพร พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือการสร้างจุดยืนและอุดมการณ์แน่วแน่ของตนเอง การสื่อสารให้ผู้อื่นได้ครบถ้วน การเรียนรู้ตนเอง โดยการฝึกฝนความอดทน อดกลั้น และพัฒนามนุษยสัมพันธ์ การศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และความรู้ เกี่ยวข้องกับงานให้มากที่สุด การเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจการพัฒนาความคิดให้เป็นระบบ ระเบียบ จนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ในทันที การสร้างแนวความคิดที่แตกต่าง แต่เป็นความจริง และสามารถใช้ได้จริง และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา⁷

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1.1 ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบถาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใส และเป็นธรรม และสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นและไว้วางใจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากยิ่งขึ้น

7.1.2 ควรนำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดอื่น ๆ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรใช้เป็นอิทธิพลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำและการใช้อำนาจของนักการเมือง ซึ่งสามารถนำไปสู่การวางรากฐานความเป็นประชาธิปไตย

⁶ ธนสร ธรรมสอน, “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตำบล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”, วารสารวิชาการและวิจัยมจร.ธัญบุรี, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (2558) : 6.

⁷ ดินันท์ แสงสกล, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอฟะเ็ย จังหวัดชุมพร”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.

7.2.2 เพื่อให้ทราบรายละเอียดในเชิงลึก สำหรับการศึกษาครั้งต่อไปอาจเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group interview) หรือ การสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ในการนำไปใช้สร้างรูปแบบผู้นำที่เหมาะสม

8. เอกสารอ้างอิง

- ตินันท์ แดงสกล, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- ธนสร ธรรมสอน. “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”. วารสารวิชาการและวิจัยมทร.ธัญบุรี. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (2558): 6.
- นพ นรนาถ. “ธรรมาธิปไตยไม่มาจึงหาประชาธิปไตยไม่เจอ”. ผู้จัดการรายวัน. (17 มีนาคม 2562): 6.
- สำนักวิชาการและนํานักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ: การเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารประเทศและประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557.
- ลิขิต ธีรเวคิน. ความเป็นผู้นำทางการเมือง. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://mgronline.com> [11 มีนาคม 2563]
- ลิขิต ธีรเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2549.
- Thaiireorm, สำนักข่าวอิศรา, (23 พฤศจิกายน 2556): 2.